

Læringens univers er Mads Hermansens 6. udgave – den første kom i 1996. Der har været mange udgaver og meget revideringsarbejde gennem de 22 år, der er gået siden første udgave udkom. Der er ingen tvivl om, at der bag de mange udgaver af bogen befinder sig en forfatter med et stort og livslangt engagement i såvel arbejdet med fænomenet læring som at kunne formidle sine pointer, så læserne kan blive klogere på deres egen forståelse af læring samtidig med, at nysgerrigheden og lysten til at fordybe sig vækkes.

Hermansen arbejder i bogen videre med sin 3-dimensionale model, hvor læringens vertikale og horisontale perspektiver sammen med læringens dybdeperspektiv udtrykkes i en enkel kasse-model. Således placeres de respektive læringsteorier på deres egen plads i kassen og dermed også i et forhold til hinanden. Modellen åbner muligheden for det visuelle overblik over de meget forskellige forståelser af, hvad læring er, og som hver især bidrager til det samlede billede af læringens kompleksitet eller læringens univers, som Mads Hermansen jo vælger at benævne det. Mads Hermansen er levende og nærværende som forfatter, hvilket giver læseren en oplevelse af nærhed og engagement. Det er næsten som at befinde sig i et klasselokale, hvor underviseren på en motiverende, medlevende og personlig måde inviterer inden for i læringens spændende univers. Måske er billedet af kassen i virkeligheden et klasselokale – hvor læring finder sted som følge af den udefra- og ind-påvirkning, som undervisningen i bedste fald afstedkommer. I bogens tredje kapitel kobles læringsteorierne til læringssyn og deres konsekvenser for undervisning.

Allerede indledningsvist bliver undervisningens rum i form af en case præsenteret for læseren, og casen bruges efterfølgende til at illustrere teoretiske pointer. Mads Hermansen er hele tiden ydmyg over for den opgave, som han har kastet sig ud i, og samtidig ambitiøs i forhold til at komme hele vejen rundt om læring. Hvorfor taler vi om læring i stedet for indlæring? Hvorfor er det vigtigt at arbejde med begrebet læring i stedet for læreproces? Og hvorfor er det vigtigt også at inddrage begrebet omlæring? Disse spørgsmål besvares igennem bogen – og det er en læsning, der tryllebinder læseren, så bogen er svær at lægge fra sig.

Ærbødigheden over for opgaven viser sig også i de mange referencer til andre læringsteoretikere, herunder kollegaen Knud Illeris, som ligeledes gennem et langt arbejdsliv har udviklet og arbejdet med sin egen model for læringsteorierne. Respektfulde relationer til betydningsfulde inspiratorer nævnes åbent i bogen, og samtidig gennemsyres bogen af Mads Hermansens egne rødder i det professionelle (selvobjekt)miljø, som han også har befundet sig i med bl.a. fagkollegerne Preben Bertelsen og Jan Tønnesvang. I det første kapitel kommer han således godt rundt om læringens helt essentielle betydning i selvdannelsesprocessen, som den forstås og formidles af Heinz Kohut, og som netop kollegerne i Århus har arbejdet med gennem flere år. Her gives læreprocessen den helt centrale plads i menneskelig udvikling og selvdannelse, som den sker i relationen med betydningsfulde andre. Selv-selvobjekt processen er i Hermansens optik en læreproces, og han understreger og fastholder, at læring er en social og kontekstuel bundet proces.

I gennem bogen redegøres der for de forskellige teoriers videnskabsteoretiske placering og perspektiver på læring. Men der kræves meget af læseren, idet der hele tiden refereres til andre teorier og mere overordnede videnskabsteoretiske forståelser og placering af teorien. Trods en enkel og velfungerende model skal læseren have sit eget overblik på plads for at få fuldt udbytte af de mange spændende pointer. Målgruppen for bogen må derfor være studerende på videregående uddannelser, hvor læring indgår som centralt stof i uddannelsen. Det kan være professionsbacheloruddannelser som fx læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, socialrådgiver uddannelsen og flere andre- eller det kan være studerende ved universiteterne- herunder psykologer. Bogen er således bestemt velegnet som lærebog ved videregående uddannelser.

Af Lektor Lisbeth Kabell Nissen, psykolog

